

Niet meehuilen, koel blijven en smartengeld berekenen

De professionaliteit van letselschade-advocaat John Beer

Door Daniela Hooghiemstra

 Portret | [Maandag 10-09-2001](#) | Sectie: [Binnenland](#) | Pagina: [2](#) | Daniela Hooghiemstra

Slachtoffers van de vuurwerkcramp in Enschede, van de cafébrand in Volendam, van legionella-besmetting - ze kloppen allemaal aan bij letselschade-advocaat John Beer. „Juristen dringen het maatschappelijk leven steeds meer binnen. Beer staat daarbij aan het front.”

Als John Beer (1952) boos is, laat hij dat niet merken. „Je ziet zijn gezicht verstrakken”, zegt zijn echtgenote, „maar zijn woede houdt hij in.” De letselschade-advocaat uit Amsterdam heeft dagelijks te maken met onrecht, onmacht en leed. Baby's die overlijden na fouten van artsen, werknemers die door een ongeluk hun carrière vaarwel moeten zeggen, tieners die verminkt raken door een cafébrand. Wat doet John Beer? Eerst: zorgen dat hij erbij is. Dan: aansprakelijkheid vaststellen. Dan Smartengeld berekenen en gederfde inkomsten becijferen.

Niet stampvoeten, niet meehuilen. Koel blijven. „Als een verzekeraar ons weer één of andere streek had geleverd”, zegt zijn ex-kantoorgenoot Steef Top „kookte ik soms van woede. Maar John, die glimlachte en bezon zich op de volgende stap.”

Beer, door kantoorgenoten schertsend „onze rover-hoofdman” genoemd, werkt al meer dan twintig jaar voor burgers die vinden dat zij door andermans fouten in problemen zijn geraakt. Hij bemoeide zich al met letselschade toen geld claimen voor slachtoffers van rampen en ongelukken nog helemaal niet gebruikelijk was. Inmiddels is zijn kantoor (elf advocaten, elf overige medewerkers) uitgegroeid tot een van de meest toonaangevende letselschadekantoren in Nederland. Slachtoffers van de Bijlmerramp, de legionella-bacterie op de Westfriese Flora, de vuurwerkfabriek in Enschede en de nieuwjaarsbrand in Volendam, ze kloppen allemaal bij hem aan.

Beer, zoon van Nederlands-Indische ouders die na internering in Japanse kampen in 1947 naar Nederland zijn gekomen, komt op voor de `underdog'. Hij glimlacht veel. „Je weet nooit wat hij écht denkt”, zegt Claartje Heerkens Thijssen met wie hij twaalf jaar een kantoor had. Het „slachtofferhart”, dat hij volgens collega's heeft, is vergrendeld. Dat is zijn „Indische achtergrond”, vermoedt zijn echtgenote. „Gevoelens tonen is daar geen gebruik.”

Beer, vader van twee kinderen, houdt van voetballen en vissen, maar is meestal aan het werk. Hij belichaamt de professionalisering en specialisering die het vak van letselschade-advocaat de afgelopen tien jaar heeft doorgemaakt. Hij treedt alleen op voor slachtoffers en niet, zoals de meeste kantoren, ook voor verzekeraars, in de meeste gevallen de tegenpartij.

Beer is geen `ambulance-chaser' die bij ongelukken alleen maar kassa's hoort rinkelen, maar écht emotioneel betrokken is hij ook niet, zeggen collega's. Beers toewijding, die volgens hen

volledig is, geldt de 'casus'. Verzekeringsmaatschappijen noemen zijn bemoeienis met de letselschade een „uitdaging”, maar in wat minder diplomatieke bewoordingen heet het een vloek.

Letselschade was jarenlang iets wat advocaten er noodgedwongen 'bij' deden. Maar met het scheuren van het sociale vangnet van de overheid en de grotere mondigheid van burgers, groeide aan de 'slachtofferkant' van letselschade de vraag naar professionaliteit. Beer, die alom wordt geprezen om zijn vakkennis, heeft dat gezien vóór vele anderen. Steeds vaker stappen slachtoffers van medisch falen, ondeugdelijke producten of rampen naar de rechter. En steeds vaker moet de verzekering steeds hogere bedragen uitkeren. Volgens schade-expert E. Groot hebben rechters gaandeweg „meer oog voor de positie van het slachtoffer” gekregen. „Tien jaar geleden was 100.000 gulden aan smartengeld het maximum, nu zijn zaken bekend waar 300.000 gulden is uitgekeerd.”

„Juristen dringen het maatschappelijk leven steeds meer binnen”, zegt C. Stolker, hoogleraar aansprakelijkheidsrecht aan de universiteit van Leiden. „John Beer staat daarbij aan het front.”

Wie met Beer te maken heeft, prijst hem, zelfs zijn tegenstanders, de verzekeraars. „Een prettig contact”, heeft het hoofd juridische zaken van verzekeraar Nieuw Rotterdam bijvoorbeeld met Beer. „Hij is geen schreeuwer, hij is vakbekwaam en hij heeft vaak gelijk. Als ik zelf morgen een ongeluk krijg, stap ik naar hem.” Ex-directeur Schade van Delta Lloyd, J. Misana, die Beer al meer dan tien jaar kent, noemt hem „extreem”, maar ook „keurig”. „Hij zoekt het conflict, maar doet dat met open vizier.”

Beer maakt geen stampij, hij dreigt niet en komt niet met ongefundeerde beschuldigingen. Hij blijft rustig, heeft kennis van zaken en is geduldig. Maar, zo zeggen degenen die met hem te maken hebben, hij is ook „keihard”. Met die combinatie van eigenschappen morrelt Beer aan de grenzen van het recht. Met publicaties, lidmaatschap van (internationale) verenigingen voor letselschade en door proefprocessen, vaak gefinancierd door de Consumentenbond, stuurt Beer het recht steeds een eindje verder richting slachtofferbelang.

Beer is betrokken, maar geen filantroop. „Hij heeft mij leren declareren”, zegt ex-collega Heerkens. „Hij heeft mij geleerd om niet voor niets te werken”, zegt ook zijn kantoorgenoot Mirella Hartman.

De ouders van 'baby Joost' - een vijf maanden oude baby die in 1985 door een medische fout spastisch is geworden - waren verrast door Beers belangstelling voor details, zeggen ze. Toen ze met hem in contact kwamen, hadden ze een lange lijdensweg achter de rug. Hun zoontje kreeg door een fout tijdens een - op zichzelf eenvoudige - operatie ernstig hersenletsel. „We brachten een gezonde baby naar het ziekenhuis”, zegt Joosts moeder, die vijftien jaar na het ongeluk, nog vecht tegen tranen, „en we kregen een verlept kropje sla terug.” Joost had geen zuigreflex meer, melk moest in zijn mondje worden gegoten. Nu, vijftien jaar later, zit hij in een invalidenwagentje, kan niet praten en heeft fulltime verzorging nodig.

Schadevergoeding en smartengeld voor slachtoffers zijn in Nederland wettelijk geregeld. Je kunt daarover steggelen met verzekeraars of, als dat tot niets leidt, met de rechter. Maar smartengeld voor familieleden van slachtoffers is niet geregeld. Joost kreeg na lang procederen door zijn ouders in totaal 345.000 gulden, maar zijn ouders, die hun hele leven zagen veranderen, kregen niets.

John Beer, die door de Consumentenbond bij de zaak werd betrokken, maakte van de 'baby-Joost'-zaak een proefproces door ook voor hen smartengeld te eisen. „Beer bezocht ons thuis, vroeg of we het allemaal nog aankonden", zeggen de ouders van Joost. „Hij had belangstelling voor de kleinste details en onthield precies wat er in ons gezin speelde. 'Hoe gaat het nou met die aangepaste auto', vroeg hij dan weer bij de volgende afspraak."

De betrokkenheid van Beer bij cliënten is „puur beroepsmatig" zeggen degenen die hem kennen. „Hij is als een chirurg, die weet dat hij door emoties rare sneden zou maken", zegt ex-Delta Lloyd directeur Misana. „Ik zou hem niet typeren als een zorgend persoon", zegt zijn kantoorgenoot Josée van der Laar „daar is hij te zakelijk voor."

Hij kan eigenlijk niet goed tegen echte emoties, zegt zijn ex-kantoorgenoot Heerkens „die verbergt hij achter zijn glimlach." De ouders van Joost vonden zijn aanpak in ieder geval prettig, zeggen ze. „Wij zaten niet te wachten op iemand die kwam meehuilen."

De Hoge Raad wees de eis van de ouders van Joost af, maar de zaak-'baby Joost' werd een begrip. Minister Korthals van Justitie heeft naar aanleiding van de zaak onlangs voorgesteld om vergoeding van 'affectieschade' wettelijk mogelijk te maken.

Het is tekenend voor de wijze waarop Beer uit individuele zaken nieuwe normen destilleert voor het schade-recht, zegt hoogleraar Stolker. Een moeder vond in 1992 zelf haar dochtertje op straat dat na een dodelijk verkeersongeval ernstig verminkt was. Beer eiste en kreeg 'shock schade' voor haar en, ziedaar, een nieuw juridisch begrip was ontstaan. „Het burgerlijk recht is het terrein van de vrije jongens", zegt Stolker „wat ze bevechten, wordt de norm."

Daarin, zeggen verzekeraars, schuilt het gevaar van Beer. „Door zijn welbespraaktheid lijkt wat hij zegt altijd redelijk", zegt het hoofd juridische zaken van Nieuw Rotterdam „Soms krijgt dat iets demagogisch". Zijn handelsmerk is redelijkheid, maar met de grotere consequenties van zijn optreden, het ontstaan van een claimcultuur, houdt hij zich niet bezig, zegt ex-directeur Misana van Delta Lloyd.

Beer komt dan misschien op voor de underdog maar hij is geen wereldverbeteraar. „Voetballen, dáár maakt hij zich druk over", zegt kantoorgenoot Mirella Hartman inzake het maatschappelijke engagement van Beer. Zijn politiek-sociale engagement tijdens zijn studietijd, begin jaren zeventig, ging niet veel verder dan de opstelling in zijn kamer van een eigen kopieermachine, omdat de kosten van auteursrechten volgens hem de pan uit rezen. Hij was geen corpbal („Ik ging liever met vrienden naar Paradiso") , maar voelde zich ook niet thuis bij de linkse sociaal-advocatuur die zich bezighield met slachtoffers van 'de maatschappij' of 'het kapitalisme'.

Als student in de Rechtswinkel raakte Beer geconfronteerd met burgers die zich belazerd voelden door slechte medische hulp of ondeugdelijke producten. Dat was niet de schuld van een maatschappelijk systeem, maar van artsen of bedrijven die gewoon in de Gouden Gids te vinden waren. Met dat verdriet kón Beer wat, en dat, zegt hij zelf, is voor zijn toewijding aan slachtoffers een voorwaarde.

Zorgen dat het goed komt. Dat beschouwde John Beer al vroeg als zijn opdracht. Zijn ouders, beproefd door de tijd in de kampen en het gedwongen vertrek uit Indonesië, zijn, eenmaal in Nederland, gescheiden. De wat afstandelijke relatie met zijn vader, directeur van een grafisch bedrijf, deed hem al vroeg zijn eigen weg zoeken. Beer woonde bij zijn moeder, maar die

stierf toen hij negentien was. Vanaf dat moment voelde hij zich verantwoordelijk voor zijn drie jaar jongere zusje. Die verantwoordelijkheid is een tweede natuur, zegt zijn echtgenote. „Een vraag om hulp zal hij nooit weigeren.”

Als je niks doet, komt het niet goed. Daarom werkt Beer graag en veel. Bij iedere zaak doet hij alles om het maximale eruit te slepen. „Hij wil het heel graag heel goed doen”, zegt zijn vrouw, „niets kan hem zo chagrijnig maken als het gevoel dat hij niet tot het uiterste is gegaan”. De schrijnende gevallen die hij dagelijks te zien krijgt, putten hem niet uit, maar geven hem juist energie, zegt hij zelf. „Ik wil wat dóen. Daar kan ik zoveel in kwijt, dat ik niet hoeft te blijven zitten met dat gevoel van: `wat erg!’.”

Beer is een solist, zeggen collega's. „Hij is niet groot in inspraak en meebeslissen”, zegt ex-kantoorgenoot Steef Top. „Als ik zei: `is dat wel een verstandig besluit, moeten we daar niet eerst over vergaderen?’, reageerde hij met een glimlach. Dan wist ik: laat maar zitten.”

Opvallend is het grote aantal vrouwen op Beers kantoor. Op drie mannelijke advocaten na, werkt hij tussen vrouwen. „Als enige man in het kippenhok voelde hij zich altijd het beste”, zegt ex-collega Heerkens. „Mannen ziet hij als een bedreiging omdat ze een grote mond hebben”, zegt Steef Top. „Hij wil de koning zijn en blijven.” Zelf zegt Beer: „Ik vind vrouwen vaak inhoudelijker dan mannen. Gewoon je best doen, wat altijd mijn motto is geweest, kom ik bij vrouwen vaker tegen dan bij mannen.”

Beer gaat hoe dan ook zijn eigen gang, weet Misana. Onlangs nog zat hij met Beer bij een bespreking met verzekeraars en branche-genoten over de komende wettelijke regeling voor affectieschade. Iedereen was het erover eens dat voor die schade een wettelijk maximum moet worden gesteld, zegt Misana, behalve Beer. „Hij wilde de mogelijkheid openhouden om boven dat maximum uit te vorderen. Dan vraagt hij zich dus niet af wat daarvan de maatschappelijke consequenties zijn. Torenhoge premies bijvoorbeeld”.

Het optreden van Beer in Enschede en Volendam, waar hij samen met leden van de door hem opgerichte Vereniging van Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade (ASP) de overheid aansprakelijk stelt, oogstte kritiek. „Ze stonden wel erg met hun snufferd vooraan”, vindt hoogleraar Stolker, die betwijfelt of de maatschappij beter wordt van hoge claims tegen de overheid. „Uiteindelijk moeten burgers dat geld toch zelf opbrengen.”

Maar Beer is er voor zijn cliënten, onderstreept hij, niet voor `de maatschappij'. „De vraag of `we'iets wel of niet willen in Nederland is niet mijn probleem.” Amerikaanse toestanden in Nederland? Onzin, vindt Beer. „Dit is Amerika niet. Ik vertrouw op het krachtenspel.”

Curriculum vitae 1952 John Marcellus Beer geboren te Amsterdam 1970 eindexamen HBS-A Sint Nicolaas Lyceum Amsterdam 1976 doctoraal Nederlands recht Universiteit van Amsterdam 1977 Beëdigd als advocaat en procureur bij de rechtbank Amsterdam. Advocatenstage bij de advocaat dr A. Hoekema, in samenwerking met een arts-advocaat 1982 Eigen kantoor, samen met mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen 1989 Betrokken bij de oprichting van LSA, een vereniging voor letselschade-advocaten 1993 Oprichting Beer Advocaten 1997 Betrokken bij de oprichting van de Vereniging van Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade (ASP), voor advocaten die uitsluitend voor slachtoffers optreden. Beer wordt voorzitter Beer is gehuwd en heeft twee kinderen, van 22 en 20 jaar

Foto-onderschrift: Letselschade-advocaat John Beer: „Ik wil wat dóen. Daar kan ik zoveel in kwijt, dat ik niet hoef te blijven zitten met dat gevoel van: `wat erg!." (Foto NRC Handelsblad, Maurice Boyer)

Trefwoord: [Slachtoffers](#); [Rechtspraak](#); [Recht](#); [Justitie](#); [Algemeen](#)

Persoon: [John Beer](#)

Op dit artikel rust auteursrecht van NRC Handelsblad BV, respectievelijk van de oorspronkelijke auteur.